

PROGRAM WYCHOWAWCZY
PRZESZKOŁA NR 39 „STO POCIECH” W BYDGOSZCZY

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU WYCHOWCZEGO

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2018 poz. 996 i 1000)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 967),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 356),
- Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61 poz. 284 ze zm.),
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (Dz.U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526 ze zm.).
- Statut przedszkola Nr 39 „Sto Pociągów” w Bydgoszczy.
- Program wychowania przedszkolnego „Wokół przedszkola”, Wydawnictwo MAC.

WSTĘP:

Edukacja przedszkolna to proces oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych, którego podmiotem są dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Niebagatelne znaczenie w tym procesie ma przedszkole, ponieważ jest miejscem, w którym dzieci spędzają większą część dnia. Przedszkole nie może zastąpić domu rodzinnego, będącego naturalnym środowiskiem wychowawczym dziecka, gdzie rozpoczyna się proces wychowania. Może natomiast ten proces kontynuować i ukierunkowywać oraz uzupełniać i wzbogacać doświadczenia dziecka w tych sferach, w których oddziaływanie domu jest niewystarczające. Zadaniem przedszkola, jest wspieranie rodziny w realizowaniu procesu wychowawczego dziecka, ponieważ głównym celem wspólnych oddziaływań wychowawczych jest jego dobro, szczęście i przyszłość. Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej uzupełniają w tym zakresie obowiązki rodziców oraz współdziałają z nimi. Jednym z najważniejszych zadań wychowawczych jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci.

Program wychowawczy zakłada podmiotowe traktowanie dzieci, poszanowanie ich godności osobistej, stwarzanie sytuacji wyzwalającej ich aktywność oraz warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego z wychowanków, zgodnego z ich wrodzonym potencjałem i możliwościami

Niniejszy program wychowawczy jest propozycją do pracy wychowawczej dla dyrektora przedszkola, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych oraz organizacji i instytucji wspomagających pracę przedszkola, którzy zechcą aktywnie i świadomie uczestniczyć w procesie wychowania dzieci w wieku przedszkolnym.

PRZYCZYNY POWSTANIA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO ORAZ JEGO ZNACZENIE DLA ROZWOJU DZIECKA

Program Wychowawczy Przedszkola Nr 39 w Bydgoszczy powstał na potrzeby ujednoczenia oddziaływań wychowawczych wszystkich osób biorących udział w procesie wychowawczym dzieci. Podmiotem procesu wychowawczego są dzieci, u których proces rozwoju fizycznego i psychicznego najintensywniej dokonuje się do szóstego roku życia. Osiągnięcie zamierzonych w programie wychowawczym celów, będzie możliwe, jeśli zostaną zapewnione optymalne warunki do ich realizacji. Zadanie to powinno być priorytetem dla osób znaczących w życiu dziecka, rodziców i nauczycieli oraz pozostałych pracowników przedszkola.

Niniejszy program został opracowany zgodnie z założeniami „Podstawy programowej wychowania przedszkolnego”, Programu wychowania przedszkolnego „Wokół przedszkola” Wydawnictwa MAC, Statutu Przedszkola Nr 39 „Sto Pociągów” w Bydgoszczy oraz w oparciu o wyniki diagnozy i obserwacji wychowanków w roku szkolnym 2018/19. Z przeprowadzonych badań wynika, że niektóre dzieci:

- nie zawsze potrafią działać zespołowo;
- nie przestrzegają reguł społeczności dziecięcej oraz zasad, reguł bezpiecznego zachowania się w niektórych miejscach w przedszkolu;
- wywołują konflikty i są agresywne wobec innych przedszkolaków;
- nie dbają i niszczą zabawki;
- powtarzają i interesują się słowami niedostosowanymi do ich wieku;
- są mało samodzielne w czynnościach samoobsługowych;
- nie radzą sobie samodzielnie w różnych sytuacjach;
- przy napotkaniu trudności, nie zawsze starają się je pokonać.

Czym jest wychowanie?

Wychowanie – jest to świadome oddziaływanie wychowawcy na wychowanka, mające na celu wytworzenie pewnych zmian w jego osobowości, które powinny obejmować zarówno stronę poznawczą jak i instrumentalną.

Najważniejszy cel wychowania człowieka, któremu powinny zostać podporządkowane wszystkie inne cele, treści oraz metody pracy wychowawczej, to ogół norm i celów, wpływających na działalność wychowawczą, oraz ustalony bądź przyjęty wzorzec osobowy, którego właściwości uważa się za bez zarzutu i godne do naśladowania dla młodego człowieka.

Wychowanie małego człowieka zaczyna się w domu rodzinnym, a przedszkole tylko je kontynuuje i ukierunkowuje. Jak powiedział J. Dewey: „przedszkolne życie powinno wyrastać stopniowo z życia domowego (...), powinno podejmować i kontynuować zachowania, z którymi dziecko oswoiło się już w domu”¹.

Używając słowa „wychowanie” – myślimy o:

- działaniu wychowawczym (czynnościach wychowawców),
- warunkach, okolicznościach i bodźcach (sytuacjach wychowawczych),
- wyniku (wytworze wszystkich działań i warunków),
- zachodzących zmianach (o całkowitym procesie rozwoju wychowawczego człowieka).

Zadaniem wychowania jest wspomaganie dzieci w uzyskaniu orientacji etycznej, w odkrywaniu wartości i ich urzeczywistnianiu. Wartości w wychowaniu są drogą i celem, wyznaczają motywację działań, nadają im sens i kierunek, są kryterium wartościowania siebie, innych ludzi i otaczającego świata. Służą personalizacji życia, odnajdywaniu swojego miejsca w rodzinie, grupie koleżeńskiej, w społeczności lokalnej, regionalnej i narodowej. Są one punktem odniesienia wszystkich działań edukacyjnych. Wychowanie przyczynia się do nadawania wartościom realnego kształtu w codziennym życiu, myśleniu i działaniu. Przyczynia się do ukształtowania osobowości dziecka i modelowania jego określonych postaw i umiejętności. Umożliwia poznanie świata wartości intelektualnych i estetycznych oraz przyczynia się do pobudzania twórczej aktywności, która wspomaga harmonijny i pełny rozwój.

CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

„Zgodnie z założeniami aktualnie obowiązującej podstawy programowej celem wychowania przedszkolnego jest wspieranie dziecka, umożliwiające mu odkrywanie własnych możliwości,

¹Program Wychowania Przedszkola Nr 395 w Warszawie s. 2

sensu działania i gromadzenie doświadczeń. ”² Uszczegóławiając ten cel, można powiedzieć, że zadaniem nauczycieli jest stwarzanie w przedszkolu licznych sytuacji pobudzających i jednocześnie zaspokajających ciekawość dziecięcą, akceptowanie preferowanych form aktywności, organizowanie okoliczności sprzyjających podejmowaniu decyzji i wpływaniu na przebieg zdarzeń, zachęcanie dzieci do samodzielnego rozwiązywania problemów, wspieranie ich w procesie nabywania odpowiedzialności za podejmowane wybory, zapoznawanie z obowiązującymi normami społecznymi w konkretnych interakcjach z innymi, pomoc w poszukiwaniu własnego systemu wartości³.

A. Celem wychowania przedszkolnego według podstawy programowej jest:

1. Budowanie systemu wartości, w tym wychowanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co dobre, a co złe.
2. Kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek.
3. Rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi.
4. Stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych.
5. Troska o zdrowie i sprawność fizyczną dzieci; zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych.
6. Kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz postawy patriotycznej.
7. Zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej.

B. Cele główne:

Celem nadrzędnym programu wychowawczego naszego przedszkola, zgodnie z obowiązującą podstawą prawną, jest ujednoczenie oddziaływań wychowawczych wszystkich członków społeczności przedszkolnej (nauczycieli, rodziców, pracowników technicznych) dla

²Podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego – Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. (Dziennik Ustaw z dnia 24 lutego 2017 r., poz. 356).

³Program wychowania przedszkolnego Małgorzata Kwaśniewska, Joanna Lenzion, Wiesława Żaba-Żabińska, MAC Edukacja, s.14

dobra dziecka, będącego podmiotem wychowawczym oraz osiągnięcie jak najlepszego jego stopnia rozwoju psychicznego i gotowości do podjęcia nauki w szkole.

Cel nadrzędny warunkuje realizację celów głównych programu wychowawczego, którym jest:

- zapewnienie każdemu dziecku radosnego i szczęśliwego dzieciństwa, bezpieczeństwa, poczucia własnej godności,
- wspieranie, wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju psychicznego dziecka, zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi,
- poszukiwanie pozytywnych wartości i promowanie właściwego zachowania,
- dostarczenie wiadomości i doświadczeń społecznych, które zmierzają do prawidłowego kształtowania osobowości dziecka, stosując zasadę indywidualizacji,
- budowanie właściwych relacji ze środowiskiem społeczno – kulturalnym i przyrodniczym.

C. Cele szczegółowe:

Z podanych celów głównych wyprowadzone zostały cele szczegółowe programu wychowawczego, które pogrupować można następująco:

- 1. cele dotyczące: umiejętności społecznych dzieci: poznawania, rozumienia siebie i swojego otoczenia, budowania systemu wartości i odporności emocjonalnej,**
 - zapoznanie i uświadomienie dzieci z ich prawami i obowiązkami,
 - zapoznanie i wdrażanie dzieci do przestrzegania reguł życia w grupie, zasad współżycia i współdziałania z innymi,
 - zapoznanie dzieci z koniecznością ponoszenia konsekwencji swoich czynów,
 - kształtowanie prawidłowych postaw funkcjonowania w grupie, wzmocnienia pozytywnego,
 - używanie form grzecznościowych: „proszę” „przepraszam” „dziękuję”;
 - okazywanie pomocy słabszym, młodszym i mniej sprawnym;
 - umiejętność dzielenia się z innymi;
 - utrzymywanie porządku w swoim najbliższym otoczeniu;
 - słuchanie innych gdy mówią;
 - pamiętanie o tym by zawsze mówić prawdę;
 - poszanowanie cudzej własności;
 - poszanowanie dla cudzej pracy: np. wykonanej budowli z klocków, rysunku;
 - nie przechwalanie się bogactwem;
 - zachowanie się względem drugiego tak, jak byśmy chcieli, żeby ktoś nas traktował

- rozwijanie umiejętności rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu,
- kształtowanie w sobie pozytywnej postawy w stosunku do innych, uczenie tolerancji, akceptacji, poszanowania, zrozumienia potrzeb i odrębności drugiego człowieka, rozwijanie empatii,
- kształtowanie umiejętności komunikowania się w sposób werbalny i niewerbalny,
- pomoc dziecku w budowaniu pozytywnego obrazu „samego siebie”,
- zapoznanie dzieci ze światem wartości moralnych,
- kształtowanie podstawowych powinności moralnych (życzliwości, tolerancji, uczciwości, sprawiedliwości, odpowiedzialności);
- wprowadzanie dziecka w świat wartości uniwersalnych: dobro, prawda, miłość, piękno,
- rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra od zła;
- wspieranie rozwoju dziecka oraz budowanie własnego systemu pozytywnych wartości;
- pomoc w kształtowaniu własnej osobowości,
- umożliwianie dzieciom dokonywania wyborów i przeżywania pozytywnych efektów własnych działań oraz zdawania sobie sprawy z ich konsekwencji,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych,
- umożliwienie dzieciom uczenia się, rozpoznawania i otwartego komunikowania innym własnych uczuć i potrzeb,
- uczenie sposobów radzenia sobie z własnymi emocjami i właściwego reagowania na przejawy emocji innych oraz kontrolowania własnych zachowań,
- organizowanie sytuacji pozwalających na poznanie możliwości własnych i innych ludzi.

2. cele dotyczące: czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych:

- rozwijanie dbałości o higienę,
- wdrażanie do samodzielności,
- rozwijanie i wspieranie samodzielności dziecka,
- budzenie wrażliwości na estetykę własną, pomieszczeń i otoczenia,
- uświadamianie znaczenia kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach,
- kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu z uwzględnieniem zagrożeń wynikających z panującej pandemii COVID – 19 (częste mycie rąk, zachowanie dystansu itp.)

3. cele dotyczące: zdrowia i bezpieczeństwa własnego oraz innych

- rozwijanie dbałości o bezpieczeństwo własne i innych,
- wdrażanie dzieci do stosowania zasad bezpieczeństwa w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych,
- wspólne opracowanie z dziećmi kodeksu bezpiecznego przedszkolaka i uczenie respektowania go.
- zapoznanie dzieci z ich prawami między innymi: nietykalności osobistej, prawa do miłości i należytej opieki, prawa do nauki i zabawy, prawa do miłości.
- podporządkowanie się ustalonym zasadom i regułom warunkującym bezpieczeństwo podczas pobytu w przedszkolu, na spacerach, wycieczkach, placu przedszkolnym. (właściwe zachowanie się w sali przedszkolnej, na placu zabaw, przy stole podczas jedzenia posiłków itd.)
- wyrabianie umiejętności na umowne nakazy, zakazy i normy postępowania dotyczące różnych sposobów zachowania.
- rozpoznawanie sytuacji zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu,
- rozwijanie postaw prozdrowotnych poprzez udział w projektach i akcjach profilaktyczno-wychowawczych
- wspieranie zdrowia psychicznego dziecka w związku z poczuciem osamotnienia, zagubienia, stresu wynikającego z braku kontaktów społecznych w dobie pandemii COVID-19
- wdrażanie dzieci do stosowania zasad bezpieczeństwa związanych z COVID – 19
- dbałość o bezpieczeństwo w sieci, odpowiedzialne korzystanie z internetu.

4. cele dotyczące: wychowania do poszanowania roślin i zwierząt

- kształtowanie wrażliwości na otaczające środowisko naturalne, życzliwego i otwartego stosunku do ludzi i przyrody,
- uświadomienie złożoności otaczającego świata i czyhających zagrożeń,
- uczenie szanowania fauny i flory.

5. cele dotyczące: wychowania rodzinnego, obywatelskiego i patriotycznego

- kształtowanie szacunku dla wartości rodzinnych, obywatelskich, patriotycznych i dziedzictwa kulturowego,
- wzmacnianie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem, w którym dziecko wzrasta,
- zacieśnienie więzi z najbliższym otoczeniem społecznym – budowanie relacji: dziecko-nauczyciel – rodzic,

- kształtowanie poczucia przynależności do wspólnoty – małej i wielkiej ojczyzny oraz tożsamości narodowej i regionalnej.
- wspomaganie rozwoju mowy dzieci.
- wspieranie dzieci w rozwijaniu czynności intelektualnych, które stosują w poznawaniu i rozumieniu siebie i swojego otoczenia.
- wspieranie rozwoju estetycznego dziecka
- zapoznanie dzieci z tradycjami rodzinnymi, regionalnymi, narodowymi.

METODY PRACY

wg W. Okonia:

- metoda asymilacji wiedzy (podająca): pogadanka, dyskusja, praca z książką,
- metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy (problemowa): klasyczna metoda problemowa, przypadków, sytuacyjna, burza mózgów, gry dydaktyczne,
- metody waloryzacyjne (eksponujące): metody impresyjne i ekspresyjne,
- metody praktyczne: metody ćwiczebne, metody realizacji zadań wytwórczych.

FORMY PRACY

- indywidualna,
- zespołowa,
- z całą grupą

SPOSÓBY REALIZACJI

Program wychowawczy realizowany będzie w integracji z podstawą programową i programami dydaktyczno-wychowawczymi poszczególnych grup wiekowych oraz ze zgodnością z założeniami Statutu Przedszkola Nr 39 w Bydgoszcy. Realizowany będzie podczas całego pobytu dzieci w przedszkolu a jego treści będą integrować się z treściami edukacyjnymi.

Niniejszy program jest długofalowy a formy jego realizacji będą modyfikowane stosownie do stopnia rozwoju dzieci, ich możliwości i zainteresowań. Działania podjęte przez poszczególnych członków społeczności przedszkolnej w celu realizacji założeń programu wychowawczego są następujące:

a. w stosunku do dziecka:

- projektowanie okazji edukacyjnych stwarzających możliwości rozwoju jego osobowości,

- dostarczanie dzieciom wzorców właściwego postępowania i zachowania,
- kształtowanie postaw społeczno-moralnych,
- organizowanie działań sprzyjających wprowadzaniu dzieci w kulturę bycia, życzliwości, odpowiedzialności, otwartości i tolerancji wobec otaczającego świata,
- angażowanie dzieci do przestrzegania i szanowania wspólnej własności oraz dbania o ład i porządek w najbliższym otoczeniu,
- rozwiązywanie konfliktów na drodze porozumienia,
- stworzenie kodeksu właściwych zachowań współżycia w grupie oraz konieczność jego respektowania,
- ustalenie środków zaradczych stosowanych w przypadku nie respektowania ustalonych zasad
- uczenie miłości do swojego kraju, a także przybliżanie piękna, historii i tradycji swojego regionu i kraju z wykorzystaniem różnych form pracy,
- kształtowanie pozytywnych nastawień i postaw wobec wartości ideowych, ludzi pracy, nauki, techniki, sztuki i przyrody,

b. w stosunku do rodziców:

- zapoznanie z programem wychowawczym Przedszkola Nr 39 „Sto Pociągów” w Bydgoszczy – stały dostęp rodziców na stronie internetowej przedszkola,
- współdziałanie rodziców w stworzeniu harmonogramu wycieczek w dalsze i bliższe środowisko,
- uświadamianie konieczności ujednoczenia oddziaływań wychowawczych w domu i przedszkolu,
- ułatwianie kontaktów z rodzicami, tworząc partnerski układ pomocy w osiągnięciu najpełniejszego rozwoju dziecka,
- udział rodziców: w zebraniach, w spotkaniach indywidualnych i z fachowcami, w różnych przedsięwzięciach oraz zajęciach otwartych,
- prowadzenie stałych kącików informacyjnych dla rodziców,
- pomoc rodziców w realizacji programu regionalnego i planu pracy na rok szkolny 2019/20
- inicjowanie pomocy rodzicom, jeżeli takiej potrzebują

c. w stosunku do nauczycieli:

- kształtowanie postaw społeczno-moralnych,
- ujednoczenie oddziaływań wychowawczych wszystkich nauczycieli w relacjach nauczyciel – dziecko,
- integracja nauczycieli w przygotowywaniu się do zadań wychowawczych w grupie – wymiana doświadczeń zawodowych,
- prowadzenie zajęć koleżeńskich; (wymiana koleżeńskich doświadczeń, scenariuszy zajęć),

- pogłębianie wiedzy dotyczącej historii i tradycji regionu kujawsko- pomorskiego,
- organizowanie wycieczek w dalsze i bliższe środowisko oraz spotkań z ciekawymi i zasłużonymi osobami dla naszego miasta
- doskonalenie kompetencji zawodowych, pogłębianie wiedzy pedagogicznej i psychologicznej,
- przestrzeganie praw dziecka,
- respektowanie systemu motywowania dzieci do pozytywnego zachowania

MIEJSCE REALIZACJI

- Przedszkole Nr39 „Sto Pociągów” w Bydgoszczy,
- miejsca użyteczności publicznej,
- bliższa i dalsza okolica dziecka (region kujawsko –pomorski).

WARUNKI REALIZACJI

Do realizacji założeń programu wychowawczego niezbędne są następujące warunki:

- sale zabaw dla każdej grupy,
- pomoce dydaktyczne do zajęć, zabaw,
- sprzęt komputerowy i RTV,
- wyposażenie kąpek zabaw i sal przedszkolnych,
- ogród przedszkolny wyposażony w bezpieczny sprzęt portowy,
- wynajem autokarów, komunikacja miejska Bydgoszczy,
- poczucie bezpieczeństwa, zrozumienie, bezwarunkowa akceptacja i szacunek

FORMY REALIZACJI

- zabawy dowolne dzieci,
- zabawy i zajęcia organizowane przez nauczyciela,
- wychowanie sytuacyjne,
- czynności samoobsługowe dzieci,
- czynności higieniczne dzieci,
- dyżury,
- prace użyteczne dzieci na rzecz przedszkola, domu i innych osób itp.

- akcje charytatywne,
- spacery i wycieczki,
- przedstawienia i formy teatralne,
- udział w imprezach i uroczystościach organizowanych na terenie przedszkola i poza nim,
- udział w konkursach, festiwalach , quizach, turniejach, przeglądach.
- współpraca z partnerami z poza przedszkola (w poszczególnych grupach).

PRAWA I OBOWIĄZKI DZIECKA,

1. Prawa dziecka:

Dziecko w przedszkolu ma zapewnione wszystkie prawa wynikające z Konwencji Praw Dziecka w tym do:

- akceptacji jego osoby, takim jakim jest,
- poszanowania jego godności osobistej i nietykalności,
- znajomości swoich praw i korzystania z nich,
- opieki i ochrony zdrowia i życia,
- poznania, nazywania i wyrażania własnych emocji, uczuć i myśli,
- poszanowania własności,
- poszanowania wszystkich potrzeb, życzliwego i podmiotowego traktowania,
- swobody myśli, sumienia i wyznania,
- ochrony przed przemocą fizyczną bądź psychiczną,
- zrozumiałego dla siebie systemu wyróżnień, nagród i logicznych konsekwencji,
- regulowania własnych potrzeb,
- snu i wypoczynku, jedzenia i picia,
- spokoju i samotności gdy tego potrzebuje,
- prawidłowo zorganizowanego procesu opiekuńczo- wychowawczo- dydaktycznego zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej,
- indywidualnego, zgodnego z własnym tempem rozwoju,

- odnoszenia sukcesów, zdobywania wiedzy,
- zaspokojenia ciekawości i poznania otaczającej go rzeczywistości,
- badania, eksperymentowania i odkrywania,
- rozwijania swoich zainteresowań i własnych możliwości twórczych,
- uczestniczenia we wszystkich formach aktywności,
- podejmowania decyzji i ponoszenia ich konsekwencji,
- popełniania błędów, możliwości naprawiania ich,
- posiadania własnego zdania i możliwości wyrażania go,
- korzystania z pomieszczeń przedszkola, zabawek i środków dydaktycznych podczas zajęć pod nadzorem nauczyciela,
- zabawy i wyboru towarzyszy zabaw,
- partnerskiej rozmowy na każdy temat,
- korzystania z prawidłowych kontaktów interpersonalnych z dziećmi i dorosłymi,
- przebywania wśród osób odpowiedzialnych i zaangażowanych, do których może się zwrócić z prośbą o pomoc,
- doświadczania konsekwencji własnego zachowania z zachowaniem zasad bezpieczeństwa,
- korzystania z dóbr kulturalnych.

2. Obowiązki dziecka:

Dziecko w przedszkolu ma obowiązek, w trosce o bezpieczeństwo własne i kolegów, przestrzegać wszelkie umowy zawarte z nauczycielką i z całą grupą, a w szczególności:

- nie oddalać się od grupy bez wiedzy nauczycieli,
- zgłaszać nauczycielce potrzebę wyjścia z Sali, do toalety,
- podchodzić do nauczyciela na wezwanie,
- przestrzegać zasad i norm współżycia w grupie,

- dbać o bezpieczeństwo i zdrowie własne i swoich kolegów,
- sygnalizować złe samopoczucie i potrzeby fizjologiczne oraz zgłaszać wszelkie przykre wypadki, uszkodzenia itp. dotyczące zdrowia dzieci,
- szanować prawo do zabawy wszystkich kolegów,
- dbać o wygląd i estetykę własną i otoczenia,
- dbać o sprzęt, zabawki i pomoce znajdujące się w przedszkolu,
- przejawiać właściwy stosunek do innych, dzieci i dorosłych, wynikający z postaw respektowania podstawowych norm społecznych i etycznych,
- poprawnie zachowywać się w miejscach publicznych

SYSTEM MOTYWOWANIA DZIECI DO POZYTYWNYCH ZACHOWAŃ I KONSEKWENCJE NIEPRZESTRZEGANIA OBOWIĄZUJĄCYCH ZASAD ZACHOWANIA (SYSTEM NAGRÓD I KAR)

Dzieci potrzebują precyzyjnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno. We wrześniu opracowując wspólnie z nimi umowy grupowe (kodeks grupowy), dotyczące postępowania i zachowania się w przedszkolu, nauczyciele powinni zarówno wspierać i motywować je do przestrzegania obowiązujących norm i zasad, jak również konsekwentnie je egzekwować.

Na rozwój pozytywnych zachowań dziecka wpływ mają:

- radosne przeżycia
- atmosfera rodzinna i przedszkolna
- dostarczanie dziecku miłych bodźców
- pochwały, nagrody
-

Wyżej wymienione wartości zachęcają do pracy każdego człowieka, a tym bardziej dziecko. Uznanie i akceptacja ze strony pracowników przedszkola i rodziców mobilizują dzieci do podejmowania dalszych wysiłków.

Wychowanie nie powinno się odbywać za pomocą niekończących się instrukcji, uwag i rad dlatego:

- Pomagamy wzmacniać zdobywane codziennie pozytywne doświadczenia
- Pomagamy rozwiązywać problemy
- Zauważamy nawet najmniejsze sukcesy

1. System motywowania dzieci.

- ukazywanie dziecku jego mocnych stron,
- praca indywidualna z dzieckiem w celu wyrównania braków i dorównania rówieśnikom,
- pokazywanie dziecku, że potrafi więcej niż myśli, że potrafi,

- dostrzeganie i podkreślanie u dziecka nawet najmniejszych osiągnięć,
- dodawanie pewności siebie, powierzanie dodatkowych zadań adekwatnych do możliwości.

Wychowawcy w poszczególnych grupach mogą wprowadzać inne zasady motywowania dzieci, ale nie mogą one być sprzeczne z prawami dziecka.

2. Nagradzamy dzieci za:

- przestrzeganie ustalonych umów i zasad,
- wysiłek włożony w wykonywanie pracy, zadania,
- działania na rzecz grupy podjęte z własnej inicjatywy,
- wypełnienie podjętych obowiązków,
- bezinteresowną pomoc innym,
- stosowanie zasad ochrony przyrody,
- aktywny udział w pracach grupy,

3. Rodzaj nagrody:

- pochwała indywidualna,
- pochwała, uznanie w obecności innych dzieci,
- okazanie przez nauczyciela akceptacji i uznania przez uścisk ręki, przytulenie, pogłaskanie po głowie itp.
- drobne nagrody rzeczowe, emblematy uznania,
- atrakcyjne spędzanie czasu, atrakcyjna zabawa w grupie wg pomysłu dzieci,
- obdarzanie dziecka szczególnym zaufaniem, np. poprzez zwiększanie zakresu jego samodzielności,
- przywilej wykonywania prostych czynności wskazanych przez nauczyciela, obowiązków wobec grupy rówieśniczej,
- pochwała dla rodziców,

Wychowawcy w poszczególnych grupach mogą wprowadzać inne zasady nagradzania dzieci, ale nie mogą one być sprzeczne z prawami dziecka.

Po ustaleniu norm postępowania ustalamy także konsekwencje za brak podporządkowania się im.

4. System logicznych konsekwencji w przypadku zachowań niepożądanych dzieci stosujemy za:

- nieprzestrzeganie ustalonych norm i zasad współżycia w grupie i przedszkolu,
- stwarzanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu własnemu i innych,
- zachowania agresywne,
- niekulturalne zachowanie się do rówieśników i osób dorosłych,
- niszczenie wytworów pracy innych, ich własności,
- celowe nie wywiązywanie się z podjętych obowiązków,

5. Konsekwencje nieprzestrzegania przez dzieci obowiązujących w przedszkolu zasad zachowania:

- wyrażanie przez nauczyciela smutku i zawodu z powodu zachowania dziecka,
- indywidualna rozmowa z dzieckiem, ukierunkowana na poszukiwanie rozwiązania problemu,
- ukazywanie następstw zachowania, tłumaczenie dziecku, aby je skłonić do autorefleksji,
- próby wspólnego z grupą poszukiwania sposobu rozwiązania problemu,
- próby naprawienia swego postępowania: przeproszenie i obietnica zmiany zachowania,
- stosowanie „metody trzech kroków”, polegającej na tym, że:
 1. dzieci biorące udział w konflikcie, samodzielnie, w toku prowadzonych rozmów poszukują rozwiązania konfliktowej sytuacji; informują nauczyciela o podjętych decyzjach rozwiązania problemu, w celu ich akceptacji,
 2. w razie, gdy dzieci mają trudności w poszukiwaniu rozwiązania zadowalającego obie strony konfliktu, pomocny jest nauczyciel, który próbuje wskazać inne rozwiązanie, akceptowane przez wszystkich,
 3. w przypadku, gdy dzieci z pomocą nauczyciela nie znajdują rozwiązania konfliktu zadowalającego wszystkie strony, takie rozwiązanie podaje nauczyciel a dzieci muszą je zaakceptować;
- czasowe wstrzymanie przyznanych przywilejów,
- odsunięcie na chwilę dziecka od zabawy,
- pozbawienie możliwości korzystania z atrakcyjnej zabawki,
- zastosowanie aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji,
- przesunięcie dziecka na krótki okres czasu do innej grupy,
- przeprowadzenie rozmowy z dzieckiem i wychowawcą w obecności pani dyrektor na temat zachowania dziecka w grupie, w celu poszukiwania rozwiązania trudnej sytuacji,
- w przypadku wielokrotnego występowania niepoprawnych zachowań dziecka, nauczyciel przeprowadza rozmowy indywidualne z rodzicami, dotyczące niepokojących zachowań dziecka i wspólnie poszukują rozwiązania.

Wychowawcy w poszczególnych grupach mogą wprowadzać inne zasady karania dzieci, ale nie mogą one być sprzeczne z prawami dziecka.

EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO:

Przedszkole jest jedną z instytucji, która wyposaża małego człowieka w bogaty bagaż norm i zasad postępowania. Kształtuje zatem określone postawy moralne. Cel definiuje się jako wyobrażony stan rzeczy mogący być skutkiem naszego działania w określonym czasie. Jest to zatem widoczny efekt naszej pracy. Jak obserwować efekty wychowania? Czy prezentowane przez dziecko postawy, które według nas są widocznym efektem wychowawczym, to rzeczywiste przekonania dziecka, czy tylko odgrywane dla nas zachowania?

1. Kryteria sukcesu ewaluacji:

Celem programu wychowawczego jest ukształtowanie, stworzenie **sylwetki wychowanka**, który charakteryzuje się następującymi umiejętnościami i wiadomościami:

- zna swoje prawa i obowiązki,
- jest samodzielne, tolerancyjne,
- szanuje swoją i cudzą własność,
- potrafi kulturalnie zwracać się do innych, używa zwrotów grzecznościowych,
- rozumie i przestrzega zasad zgodnego współżycia w grupie;
- ma szacunek dla samego siebie i innych,
- ma poczucie własnej wartości, wiary we własne możliwości i umiejętności,
- dostrzega i rozumie potrzeby innych,
- bezinteresownie pomaga innym,
- potrafi nazwać, wyrażać i kontrolować swoje emocje,
- wyraża swoje uczucia, potrzeby i oczekiwania,
- szanuje wolność i zdanie innych,
- podejmuje próby oceny swojego postępowania,
- rozumie konieczność ponoszenia konsekwencji swojego postępowania,
- rozumie znaczenie dialogu w rozwiązywaniu sporów,
- umie funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętymi normami,
- potrafi ponosić konsekwencje swojego postępowania,
- respektuje polecenia nauczyciela i innych osób dorosłych,
- zna słowa – klucze dobrej współpracy,
- potrafi radzić sobie w sytuacjach konfliktowych bez stosowania agresji,
- potrafi wyciszać się, odprężyć, rozładowywać napięcia poprzez poznane techniki i zabawy,
- dostrzega i szanuje wartości: prawdę, dobro, piękno, uczciwość, sprawiedliwość, życzliwość, szacunek, tolerancję, odpowiedzialność,
- potrafi cieszyć się z własnych sukcesów,
- jest zainteresowane otaczającym światem,
- wie co sprzyja i zagraża jemu samemu i kolegom,
- zna zasady bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach, wie gdzie szukać pomocy w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia,
- zna i kultywuje tradycje rodzinne, lokalne, regionalne i narodowe,
- rozumie zasady mądrego i odpowiedzialnego współżycia człowieka ze światem przyrody,
- zna wstępne wiadomości na temat pierwszej pomocy przed medycznej.

Przedszkole osiągnie w zakresie **współpracy z rodzicami**, następujące efekty:

- rodzice podejmują systematyczną współpracę z placówką,
- są otwarci na rady i sugestie nauczyciela,
- czują się współgospodarzami placówki,
- biorą czynny udział w pracach przedszkola,
- służą radą i pomocą.

Nauczyciele wykażą się, że potrafią:

- stosować jednolite oddziaływania wychowawcze,
- osiągać dobre efekty pracy,
- być zadowolonym z bliższego kontaktu z dzieckiem, z akceptowania jego podmiotowości oraz ze wzrostu poziomu kompetencji wychowawczych.

2. Narzędzia ewaluacji:

- obserwacja zachowań dzieci,
- analiza dokumentacji przedszkolnej,
- protokoły z zebrań z rodzicami,
- kronika przedszkolna.

Uwagi końcowe.

- Za realizację programu wychowawczego odpowiedzialni są nauczyciele we wszystkich grupach wiekowych.
- Program powinien stać się podstawą do tworzenia wewnętrznych systemów wychowawczych w poszczególnych grupach wiekowych, w zależności od wieku i możliwości rozwojowych dzieci.

Bibliografia:

1. CZECHOWSKI JAN, *O stawianiu się dobrym nauczycielem*, „Nowa Szkoła” 2009, nr 7, ss. 22-24.
2. DENIZIAK EWA, *Portret współczesnego nauczyciela*, „Nowa Szkoła” 2006, nr 6, ss. 33-36.
3. GRZESZKIEWICZ BOŻENA, *W poszukiwaniu wzoru nauczyciela wychowania przedszkolnego*, [w:] *Kompetencje nauczyciela. Stan potrzeb i kierunki zmian*. Pod red. Edwarda Kozioła i Ewy Kobyłeckiej, Zielona Góra 2002, Uniwersytet Zielonogórski, ss. 281-286.
4. KRASZKIEWICZ HENRYK, *Oczekiwania wobec nauczycieli XXI wieku*, „Wszystko dla Szkoły” 2010, nr 4. s. 16-18.
5. KURZĘPA JACEK, *Zwierciadło pedagogicznego oporu – autorytet nauczyciela – II*, „Remedium” 2008, nr 7-8, ss. 8-10.
6. MAŁGORZATA KWAŚNIEWSKA, JOANNA LENDZION, WIESŁAWA ŻABA-ŻABIŃSKA, *Program wychowania przedszkolnego*, Warszawa 2018, Wydawnictwo MAC EDUKACJA
7. OKOŃ WINCENTY, *Nowy słownik pedagogiczny*, Warszawa 1996, Wydawnictwo „Żak”.

